

VIDOVI SAVREMENE VANPARLAMENTARNE BORBE KOMUNISTA

VANPARLAMENTARNA BORBA KOMUNISTA UVOD

Komunisti na prostorima sadašnjih državica nastalih od nekadašnjih republika Jugoslavije, dovedeni su u izuzetno tešku situaciju. Rušenje socijalizma potpomagale su i elite i članstvo KPJ koji su se prvo birokratizovali preko dozvoljene granice, jer je Lenjin govorio da se svi moramo birokratizovati da bi obezbijedili da niko ne bude birokrata, a zatim slizali s nacionalizmom, bolje reći kleronacionalizmom, a zatim rastočili u tzv građanske partije i na kraju obračunali sa nosiocima sopstvene socijalističke vlasti. Dekretom su ukinute skoro sve socijalističke tekovine, a naročito: samoupravljanje-po čemu smo bili prepoznati u svijetu, bratsvo i jedinstvo kao tekovinu koja je pokazivala kojim pravcima treba da ide saradnja, suživot i jedinstvo naroda-nacija, vjera i rasa na širem civilizacijskom planu. Podržali su one kod kojih je proradio egoizam, netolerantna žeđ za bogaćenjem i bogatstvom, što je kao rezultat imalo pljačku opštenarodne, društvene i državne imovine pod plaštom tranzicije-ponovnog vraćanja u kapitalizam.

Iz ovoga je proizašlo nešto što je ni socijalizam niti kapitalizam, već otimačina, privatizacijom i na drugi način, bogatstva, fabrika, poljoprivrednih dobara, što je dovodilo do pojave preko noći stvorenih bogataša-tajkuna i onih kojima je mito, korupcija i kriminal osnovno zanimanje. Oni se organizuju, ujedinjuju, prisilom (prije svega) ekonomskom, slizavanju sa nosiocima vlasti, koja to povezivanje manifestuje ozakonjenjem visokog materijalnog statusa nosilaca vlasti (velike plate, nadoknade za učešće u raznim organima, tijelima, bordovima direktora i sl.) Na pritiske osiromašne javnosti, opravdanja se nalaze u poređenjima sa nosiocima vlasti u regionu i drugim državama Evrope i svijeta. Ovim kao da se poručuje da su oni dio svijeta, a ne svoga naroda koji živi na ivici egzistencije, ali bez kritične svijesti masa da se ovome suprostave.

Uzroci ovakvom stanju su dublji, duboki, a jedan je sigurno dominantan, a ogleda se u tome što u nas, na prostorima Jugoslavije i uglavnom svuda tamo gdje je socijalizam uspostavljan revolucijama, i na drugi način, nijesu postojali ekonomski, socijalni, psihološki i drugi uslovi za uspostavljanje socijalizma.

1

O tome su Marks i Engels vrlo precizno ukazivali, ali to nije značilo da je revolucije bilo potrebno odlagati, nego vrlo obazrivo usmjeravati i čuvati od mangupa iz sopstvenih redova. Marks i Engels su isto tako ukazivali na opasnost prevjeravanja, i napuštanja radničkih interesa od strane radničkih, sindikalnih i drugih vođa. To genijano zapažanje ostvaruje se do današnjeg dana. Otuda danas imamo i nepovjerenje prema današnjim komunistima i prihvatanje krilatice: "Imaće moju podršku onaj ko da više". Ovaj merkantelizam predstavlja sunovrat i poništavanje svih moralnih vrijednosti koje smo imali u socijalizmu.

Vidjevši, na osnovu analize ukupnog prethodnog historijskog stanja i društvenih odnosa, Marks i Engels su predvidjeli neminovnost, mukotrpnog, ali sigurnog revolucionarnog prelaska iz klasnog u besklasno društvo. Nijesu oni bili, kako su im kasnije spočitavali samo za oružane socijalističke revolucije. Naprotiv, oni su, zavisno od stvorenih uslova željeli da to bude i mirnim putem. U jedno su bili sigurni, a to je da je socijalizam, na kraju krajeva neminovnost. Otuda Engels u " Principima komunizma" kaže da će možda i u socijalizmu biti više socijalističkih revolucija, ali i da će socijalizam na kraju pobijediti.

Za raspad Jugoslavije na kontrarevolucionarnim principima krivi smo mi svi, naše jugoslovensko vođstvo, narodi i narodnosti koji su se predali svojim nacionalističkim vođama i svima onima kojima socijalizam nije odgovarao, pa su put za ostvarenje svojih namjera tražili u idealizaciji stanja u velikim i veoma razvijenim zemljama zapada. Ovi sa zapada su znalački iskoristili ono što smo sami zakovali i u okolnostima nove geopolitičke strategije i taktike uspjeli da na s učine ekonomski i sveukupno zavisnim od njih. Uništena privreda, sumnjive i neuspjele privatizacije, uslovile su da smo zavisni od sitnih donacija ili pomoći koja je uslovljena krupnim ustupcima i sprovođenjem određenih diktata. Narodu je nametnuta i svijest o tome da komunisti i komunizam na prostorima Jugoslavije ne može jer to ne dozvoljavaju novi mentorski "saveznici" dirigovane vlasti u našim državicama. (Primjer, donošenje zakona u Hrvatskoj o zabrani komunističkih obilježja, simbola i znamenja)

Zbog svega toga, iako se na međunarodnom planu osjećaju neki pozitivni pomoci, u svim bivšim jugoslovenskim republikama, sadašnji komunisti (naglašavamo sadašnji, jer su oni doskorašnji prestali biti to) žive u okolnostima u kojima se javno i tajno vodi najbeskrupuloznije omalovažavanje svega što su komunisti radili posljednjih 150 godina, a naročito u toku dvadesetog vijeka.

I pored velike svjetske krize kapitalizma, i objektivne nužnosti vraćanja Marks-u od strane svjetski priznatih umova i teoretičara kapitalizma ipak se vrši političko osporavanje Marksizma. Negira se oslobodilačka uloga marksističke teorije u osposobljavanju potlačenih masa da se idizanjem iznad svoje realnosti ostvare na političkom, ekonomskom, kulturnom i sveopštem planu. Namjerno se zanemaruje oslobodilački karakter socijalističkih revolucija, a prenaplaćavaju žrtve koje su se našle na liniji svjetske opozicije socijalizmu. Vrlo smošljeno i organizovano i nekritički se propagiraju ideali zapadne kapitalističke orijentacije i prakse, čak i one koja je prevaziđena na tim prostorima.

Dovedeni smo u nasilnu situaciju da se, mjesto demokratskog samoupravnog humanizma masa prilagođavamo tzv. građanskoj demokratiji koja se svodi na partijski elitizam u kojem je uloga masa, područja rada, stanovništva na određenim prostorima i sl. svedena samo na to da da glas, odnosno glasa za pojedine partije i njihove nepoznate elite. Ovaj parlamentarizam formalizuje opštenarodnu ulogu u formiranju i ostvarivanju istinske demokratske vlasti.

U ovakvom komunističkom opredeljenju u pogledu procjene sadašnje vlasti, kao i u činjenici da se u našim jugoslovenskim uslovima desio pokušaj izmjene društvenog sistema (antiistorijsko vraćanje unazad), vladajuće strukture žele da eliminišu komuniste sa političke scene (kao što je učinjeno u SAD, uzoru "demokratije" i kod nas između dva rata Zakonom o zaštiti države).

U okolnostima naše i evropske realnosti, komunisti, kroz svoje sve jače partijske organizacije, moraju da traže i pronađu puteve ulaska u parlamente na svim nivoima. Tu namjeru komunista treba da, bez zadržke, ne sprečavaju vladajuće partije, jer drugačija ponašanja bi ličila na suluda nastojanja da se planinska rijeka prisili da teče uzvodno. Parlamentarizam, ali pošten, mora biti realni cilj komunista, putem kojega se može mijenjati karakter sadašnje vlasti i poretka. Bez toga nije moguće obezbijediti kanalisanje bunta ugnjetenih, obespravljenih i da osiromašeni svijet svoju borbu ne završi neželjenim formama.

Iz ovoga slijedi potreba iznalaženja najrazličitijih formi vanparlamentarne borbe u kojoj su komunisti sami ili sa drugima osnovni nosioci. Potrebno je tražiti u toj borbi prirodne saradnike među razvlašćenim i omalovaženim radnicima humanističkim i humanim organizacijama, forumima i tijelima koji djeluju kao socijalisti, humanisti na širokom planu, a naročito njegovanju revolucionarnih i uopšte socijalističkih tekovina. U tome se ne treba previše oduševljavati, ali ni razočaravati.

3

Borci NOB-e su najpozvaniji da učestvuju u odbrani i njegovanju tekovina svoje borbe, ali nažalost većina njihovih rukovodstava, kako bi narod rekao, se ulaguje vlasti kako bi zadržali nekakvu apanažu. Isto tako, mnoge najvažnije sindikalne centrale su vrlo dobro uhljebile svoje rukovodstvo, pa im i ne pada na um da iznalaze forme sindikalne borbe osim da salonski razgovaraju sa poslodavcima i vlašću.

U takvim uslovima komunistima ne ostaje ništa drugo osim da iznalaze i primjenjuju forme i vidove borbe po kojih će ih narod prepoznati i prihvatiti kao dio sebe.

4

ORGANIZOVANJE IZDAVAČKO-PROPAGANDNE DJELATNOSTI

Nažalost, sadašnji komunisti se objektivno nalaze u informativnoj blokadi. Već 20 godina, od kako su uspostavljene nove vlasti, komunistima nije ostalo ništa od onoga što je pripadalo SKJ. Izvršena je privatizacija svega toga od strane novonastalih država i partija koje su sebe proglasile imovinskim nasljednikom SKJ i SSRN ili prosto što su zasjele na imovinu i vlast tzv. "demokratskim izborima".

Jezgro sadašnjih komunista čine oni koji su ostali to jer su saznajno ubijedeni da je socijalizam i komunizam jedina prava alternativa dosadašnjim društvenim uređenjima kojima je bio i još uvijek je imanentna eksploatacija, socijalno i ekonomsko ugnjetavanje i omalovažavanje čovjeka čija je egzistencija, po bilo kojim elementima, ugrožena. Za takve komuniste vezuje se i članstvo iz redova mladih obrazovanih ljudi čiji ih ekonomsko-socijalni status upućuje da traže izlaz koji im pruža novo promišljanje Marksizma i kritično procjenjivanje dosadašnjih socijalističkih iskustava. Kriza sadašnjeg kapitalizma i tamošnje buđenje masa, upućuje na potrebu što boljeg informisanja i sagledavanja pozitivnih iskustava. Ovo nam je potrebno tim prije što smo mi jugosloveni i drugi na Balkanu ipak male zemlje i putokaz im mogu inicirati velike u kome je radnički pokret masovniji i otporniji. Jugoslavija kao samoupravna zemlja bi se održala da je to bio širi međunarodni projekat, jer je ona, neopravdano kod razbijanja međunarodno svrstana u zemlje realsocijalizma. Izgleda da je naš prijatelj, veliki marksista, akademik DR. Drago Leković, u jednoj svojoj knjizi, dobro rekao kada je istakao da će novi socijalizam uspjeti kada otpočne i pobijedi u velikim svjetskim metropolama. Zbog toga moramo biti osposobljeni da sebe, svoje simpatizere i radne mase dobro informišemo o tamošnjom društveno-ekonomskoj i političkoj situaciji.

S druge strane moramo jasno i na vrijeme obezbjeđivati punu informativnu komunikaciju između komunista na prostorima jugoslovenskih država i obezbjeđivati komunikativne veze među komunističkim i radničkim partijama na međunarodnom planu.

Da bi sadašnje naše partije išle u korak sa ovakvim zahtjevima, potrebno je postepeno, ali sigurno izgrađivati sistem izdavačke i druge informativne djelatnosti. U njemu osnovno mjesto ima izdavanje listova, časopisa, knjiga i drugog propagandnog materijala. U prvoj fazi to mora biti rezultat entuzijazma pojedinaca u partijama, a kako se budu stvarali uslovi i specijalizovanje partijskih institucija. Sve što se produkuje na nivou partija komunista mora biti koncizno i prilagođeno onima koji su na nivou

5

elementarnih ljudskih, pa i obrazovnih potreba.

U cilju obezbjeđivanja što bolje, tačnije i efikasnije informativno-propagandne djelatnosti, potrebno je koristiti nove informativno-komunikativne tehnike kao što su: internet, televizija, i to sada internet kao individualno sredstvo pojedinih komunista i kolektivno partijako preko sajtova i sl. Što se tiče televizije i radija, potrebno je ostvarivati informativnu ulogu što ćemo TV i radio kućama nuditi prave, istinite i aktuelne vijesti i u njima naše stavove, zahtjeve i upozorenja. Onog dana kada se stvore uslovi da imamo svoje radio i TV studije, to će biti znak našeg ponovnog i sigurnog istupanja na političku scenu na jugoslovenskim prostorima.

Da bi sve ovo čemu težimo bilo uspješno, potrebno je obezbijediti stalno reagovanje u pismenoj formi i na drugi način, na sistemske dnevno-političke, a naročito socijalno-ekonomske nepravilnosti u društvu. I kada neko neće ili ne smije da nešto naše objavi, potrebno ga je stalno obasipati zahtjevima da nešto preduzme ili objavi, potrebno ga je javno žigosati.

6

KOMUNISTI TAMO GDJE SE BRANE TEKOVINE NOB-E I SOCIJALISTIČKE REVOLUCIJE

Jedan od značajnijih vidova vanparlamentarne borbe komunista je odbrana tekovina NOB-e, socijalističke revolucije i izgradnje socijalizma u Jugoslaviji, a naročito od 1951 godine kada je postepeno uspostavljan samoupravni socijalizam. Ova borba je teška, ali mora biti beskompromisna, jer se vodi u uslovima kontrarevolucije koja nas vraća u neke tamne vilajate kapitalizma, odnosno svašticiзма u kojemu se kapitalista postaje pljačkom, a lumpen proleter prostim izgonom radnikama na ulice i biroa rada.

Takvo novokapitalističko-svaštističko stanje može se uspostaviti i uspostavlja se samo ako se propagandom ubijede mase da je socijalistička

revolucija bila promašaj , a otpor okupatorima nepotrebno gubljenje ljudskih života. Otuda se uloga boraca NOB-e svodi samo na puke otporaše neprijatelju, a sve ostalo zanemaruje i stavlja na dušu tamo nekim komunistima, zanesenjacima kojih više nema. Proglašava se iluzijom njihovo nastojanje i u praksi uspostavljanje odnosa u kojima je čovjek radnik, seljak, intelektualac postojao slobodan od vlastodržačke i druge prisile, radno-ekonomske siguran i zaštićen od bilo čije prisile, zaštićen, ali i odgovoran za svoju socijalnu, zdravstvenu, obrazovnu kulturnu zaštitu u kojem se ljudi dovode u ravnopravan odnos da svemu tome daju doprinos i ravnopravno konzumiraju tekovine svega ovoga.

Zar nijesu tekovine sve ono što je usvojeno u Bihaću i Jajcu, a zatim realizovano u praksi. Samo stvaranje Jugoslavije, na novim principima, od 6 ravnopravnih republika je osnovna i socijalistička vrijednost, koja ne smije biti negirana bar od strane komunista i boraca NOB-e. Kako se većina boračkih organizacija pokazuje, njihovo fokusiranje se svodi na čuvanje spomenika i na njima samo odavanje počasti određenim događajima i ličnostima (ali ne svima), prigodama obilježavanja određenih datuma i događaja. Ovo se dešava ne zbog promjene svijesti boračkog sastava, nego, kako smo već naglasili, zbog posebnih interesa boračkih rukovodstava. Primjer za ovo može poslužiti ugovoreni susret boračkih delegacija na proslavi 29. Novembra 2009. na kojemu je autor ovih redova prisustvovao kada se većina uzdržala da usvoje pripremljenu deklaraciju o potrebi tješnje saradnje i povezivanja boraca sa prostorom Jugoslavije. Ispoljena je otvorena bojazanost da se objavljivanjem deklaracije od vlasti u novostvorenim državama ne shvati kao opredjeljenje boraca za obnovu Jugoslavije.

7

Iz ovoga, a i iz drugih primjera i opredjeljenja se vidi da borci, čast časnim izuzecima, nijesu na fonu očuvanja, čak i najvažnijih tekovina svoje borbe.

U ovakvim okolnostima komunistima ostaje da se stalno samoorganizuju i udružuju sa istinskim borcima za očuvanje, rehabilitaciju i dalje produbljenje vrijednosti NOB-e i socijalističke revolucije. Ispostavljajući svoj kritički odnos prema svima koji se predstavljaju, ali u praksi nijesu sigurni borci za očuvanje tekovina socijalizma, koji hoće ali to rade površno, čime idu na ruku kontrarevolucije, komunisti treba da se uključuju u boračke i druge organizacije i snagom argumenata i nesebičnih ličnih aktivnosti i na drugi način, pokažu da u pogledu odbrane istinskih vrijednosti naše oslobodilačke revolucionarne borbe ne smiju biti uzmicanja pred bilo

kakvom sadašnjom i budućom vlašću. Potrebno je ostvarivati punu sardanju sa organima, forumima, pokretima, koji rade ne samo na očuvanju, nego i na razjašnjavanju svega što nas je snašlo i iz toga iznalaziti puteve koji vode novim zbližavanjima i povezivanjima na prostorima Jugoslavije. Bez toga, uzaludna su sva naša pojedinačna ili kolektivna nastojanja da nam Evropa, odnosno EU, obezbijedi nešto što smo davno imali, ali, nijesmo znali čuvati. Ako se ne osvijestimo i sami nešto ne učinimo da obnovimo svoju jugoslovensku kuću koju smo srušili, tamo negdje drugo bićemo podstanari do koji se mnogo ne drži.

Nazire se da jugoslovenstvo nije mrtvo slovo na papiru. Za njega su sve više oni kojima suštinski nije dobro u novonastalim državicama. To sazrijeva sa saznanjem da je razbijanje Jugoslavije imalo profašistički, odnosno fašistički karakter. Iz toga proizilazi saznanje i uvjerenje da fašizam kao ideologija i praksa nije poražen u II svjetskom ratu, nego ga ima i bilo je i u ponašanju i onih zemalja i vodećih pojedinaca koji su dali najveći doprinos u njegovom slamanju. Ovo je jasno i nedvosmišljeno iskazano na Prvom kongresu lige Antifašista Jugoistočne Evrope održanom u Bihaću 29.10.2011 godine. U usvojenoj deklaraciji je osuđeno međunarodno izjednačavanje komunizma i fašizma, naglašena je potreba valorizacije tekovina socijalističke Jugoslavije i ponovnog povezivanja naših naroda i narodnosti jer nam je u njoj bio lagodniji život od današnjeg.

8

FORMIRANJE SVOJIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA

U uslovima u kojima je politička borba komunista uslovljena sa ograničenom materijalnom bazom, neophodno je pristupati organizaciji prokomunističkih nevladinih organizacija. Pri tome je vrlo važno da one budu pod punim patronatom partije i povjerene da ih vode stručnjaci, ali aktivisti, visoko moralne ličnosti. To moraju biti prvenstveno organizacije sa tačno određenim prokomunističkim opredeljenjem i usmjerenjem, pa tek onda sa ekonomsko-komercijalnim. Ne smije se dozvoliti folklorizacija i devalvacija ličnosti, ideala i komunističkih opredeljenja u formalno reklamne i vulgarno-ekonomske svrhe. Ne smije se dozvoliti da ličnosti i događaji budu manje značajni od onoga što reklamiraju.

Ustvari nevladine organizacije koje formiraju komunisti moraju u organizacionom, pojavnom manifestacionom smislu anticipirati bitna obilježja socijalističkog društva, a naročito moralnosti socijalističkog humanizma. One mogu da imaju proizvodno komercijalni-komercijalni, kulturni, politički, obrazovno-naučni, zabavno-kreativni i humanitarni karakter.

Organizovanje organizacija proizvodno-komercijalnog karaktera,partiji se pruža prilika da, organizacijom, proizvodnjom, komercijalnom, pružanju usluga i sl. pokaže prednosti socijalističkog načina proizvodnje i pružanja usluga, nad privatničko kapitalističkim. Organizovanjem zadružničkog povezivanja moguće je od malih radnji, znalskih i ugostiteljskih i drugih kapaciteta, utirati puteve njihovog povezivanja i udruživanja do jačeg ekonomskog stasavanja u krupnije kapacitete i sa ostvarivanjem veza i odnosa komunizma i njihovih organizacija na širim prostorima.

Formiranje zanih klubova što postoji rašireno u praksi,put je za organizaciono uspostavljanje i jačanje komunističke oragnizacije. Nekada klubovi mogu prethoditi formiranju komunističke organizacije i biti koheziona snaga ili izrastati iz partije, kao što je slučaj u drugim nekim krajevima.

Formiranje institucija koje bi se bavile naučno-istraživačkim radom, izdavaštvom i teorijsko-obrazovnim radom je dugoročan zadatak i njegovo ostvarenje će zavisi od onoga što budemo ostvarili na planu štampanja letaka, listova i drugog propagandnog materijala. Ali,bez obzira na sve, to je sve krupna obaveza, čije ostvarenje treba da pokaže stepen novog sazrijevanja komunista i njihovih partija u borbi za nove, progresivnije i humanije socijalističke odnose.

9

Na koji način i koje forme ovih institucija treba uspostaviti zavisi od realnosti, pri čemu treba koristiti, ali ne i kopirati iskustva SKJ i drugih zemalja. Začeci ovoga rada treba da imaju osnovu u naučnoj valorizaciji ličnosti naše komunističke prošlosti (npr JBTita) i vrijednosti samoupravnog socijalizma. Zatim uporedo i u slijedu sa tim treba da se vrši procjena društvenog stanja do reagovanja na konkretne pojave i događaje.

U svemu ovome značajna je i poželjna međunarodna saradnja sa komunističkim partijama Evrope i svijeta. Za nas komuniste sa prostora Jugoslavije ta saradnja na ovom planu bi imala i humanitarni internacionalistički karakter. Poslije svega što nam se desilo,mi sadašnji jugosloveniski komunisti ličimo na ranjene kosovske junake,koje vodom zaliva i zavija rane Kosovka djevojka. U našem slučaju Kosovku djevojku može da zamijeni međunarodna komunistička solidarnost. Ova solidarnost nam je potrebna i iz potrebe da se bolje upoznamo sa dostignućima klasne borbe u zemljama tzv. razvijenog svijeta i onim gdje je socijalizam uspio da se održi. Ponovo se postavljaju stara klasna pitanja za koja je smatrano da ih je Marksizam apsolvirao, kao što su klasno i nacionalno u socijalizmu (nacionalno je prevladalo u rasturanju socijalizma) uloga ličnosti u istoriji

društvu i partiji. Ispalo je da je uloga ličnosti veća nego što se mislilo. Poslije Lenjina SSSR je pošao drugim tokom u socijalizmu. Jugoslavija je bila stabilna i jaka međunarodno priznata zemlja za života JBTita, a poslije se raspala. Dok je Kastru i da prstom mrda, biće Kube, a poslije ostaje da vidimo. I tako u nedogled.

10

UKLJUČIVANJE KOMUNISTA U ORGANE, TIJELA, INSTITUCIJE POSTOJEĆEG SISTEMA

Postoji istorijsko iskustvo kako treba da se ponašaju pravi komunisti, kao stručnjaci u svojoj profesiji na radnim mjestima, kao aktivisti u humanitarnim i sličnim organizacijama, u raznim društvenim organima i svuda tamo gdje mogu da se uključe, a odlučuje se o ljudima, djeci i starcima i njihovom položaju i u krajnjem sudbini. Mnogi komunistički borci i revolucionarni prvaci istakli su se svojom moralnošću, požrtvovanjem i bili prepoznati od naroda. To im je omogućavalo da uspješno djeluju i imaju moć uticanja na mase, jaču od desetine drugih. Tu leži uzrok da je KP iako relativno malobrojna, ali odlučna u svakoj situaciji, mogla da se stavi na čelo naroda i povede ga u borbu protiv okupatora.

Ovo prepoznatljivo dragocjeno iskustvo treba dobro sagledavati i koristiti u našoj novoj komunističkoj praksi. Neko će reći da je to teško u ovo "tranzicionalno" doba prepoznatljivo ostvarivati, jer se time stavlja na kocku mogućnost školovanja, zapošljavanja, rješavanja raznih socijalnih i drugih pitanja. Naprotiv, sada je lakše, jer se u ovo doba ne ide u zatvor, a onaj ko se boji da će izgubiti komunističkim radom, neke lične i porodične privilegije - suštinski nije komunist. Ovakvo rezonovanje se ne može prihvatiti na neracionalnom osim na možda emocionalnom planu. Predratni revolucionarni su iz stanja opštenarodne i svoje bijede jurišali na nebo očekujući da ih obasja sunce slobode i progres, a sadašnje generacije vide da ih je neko zbacio sa tog neba i doveo ih u poziciju da se ponovo dižu i uzleću u visine progres. U svemu drugom lakše je sada, samo treba hrabrosti znanja i pregnuća.

Uvijek se tražilo od komunista da stručno i pošteno rade posao u struci, da se ističu u strukovnom udruživanju, da pokazuje maksimum poštovanja drugog i drže do svoga dostojanstva. Zahtijevalo se od komunista u radu da sa drugima vidi čovjeka i da u postavljanju zahtjeva ili pružanju pomoći i presuđivanju polazi od što većeg poznavanja ličnosti i njegovih ukupnih okolnosti. Komunisti u radu primjenjuju zakone i propise (u klasnom

društvu i klasne) ali se pri tome, rukovode i principima pravednosti-moralnosti.

Komunisti, samoinicijativno i organizovano treba da se uključuju svuda tamo gdje se rješavaju njihova i opštenrodna pitanja. Nepravilno je kada komunisti izbjegavaju rad kućnih savjeta, a tamo se rješavaju njihova direktna egzistencijalna pitanja. Isto tako vrlo je značajno učestvovati ili

11

ispoljavati interes za rad organa mjesne zajednice, jer u suprotnom to područje postaje mjesto za razne manipulacije pojedinaca i grupa za ostvarivanje nekada i sumnjivih interesa.

Razna udruženja, strukovna i druga prilika je da se iskaže principijelnost, odvažnost i konstruktivnost komunista i obezbjeđuje razumna podrška onih koji su nam kolege po struci, nivou obrazovanja i naučno-stručnoj usmjerenosti.

Važno je djelovati tamo gdje se nalaze velike skupine ljudi kao što su penzioneri, omladina, organizacija Crvenog krsta, organizacije žena, razna udruženja, savjeti, upravni odbori i dr.

Penzioneri su jedna od brojnijih skupina ljudi. Oni se nalaze u posebnom i po više osnova negativnom položaju. I u najpovoljnijim društvenim okolnostima njihov položaj, u najvećem broju slučajeva, nije najpovoljniji. Pogoršavanje zdravstvenog stanja zbog godina i iz drugih razloga čini ih veoma zavisnim i zainteresovanih za prava iz socijalne zaštite. Generacije koje su svoj radni vijek ostvarile (cio ili dio) u socijalizmu imaju osjećaj prevarenosti, jer su tada mnogo izdvajali za zdravstvo i druge potrebe, pa su se odjednom našle prevarene, kao da su sve to pojeli skakavci.

Iako su penzioneri velika skupina, oni se teško nalaze okupljeni u veće skupove iz raznih razloga (bolest, starost, apatičnost, neinformisanost) pa umjesto njih o njima najčešće odlučuju nelegalno izabrani predstavnici većinom imenovani od aktuelne vlasti.

Zbog svega toga ovaj vid borbe komunista za ostvarivanje prava penzionera, pored smišljenog i organizovanog uključivanja u njihove organe (prije svega penzionera komunista) potrebno je realizovati putem sredstava informisanja, dopisima, lecima i obilaskom penzionera.

Rad sa omladinom treba prilagodjavati njihovim mogućnostima i interesovanjima. Pri tome je nužno znati da Marksizam nije vjeronauka (kako ga politički oponenti i neki žele predstaviti) nego ideološki sistem duboko zasnovan na filozofiji i nauci posebno na ekonomiji. Takva okolnost uslovljava da ga svi mladi neće ili ne mogu razumjeti. Oni koji s naporom uče ili samo ostavljaju ovu obavezu teško da mogu svoju pažnju usmjeriti na Marksizam. Pragmatički razlozi za prihvatanje na riječ Marksizma a to znači

i komunizma su isčezli. Oni koje je to opredjeljivalo u prošlosti su u građanskim partijama ili na ulicu štrajkuju uz vajkanje da to nema politički karakter.

Kada se radi o pravom djelotvornom političkom djelovanju na mlade, onda u središte komunističkog interesovanja treba da budu za učenje najzainteresovaniji i najuspješniji mladi ljudi (učenici i studenti).

12

Svima ostalima se obraćati sa stavovima i procjenama o postojećem ekonomskom i svakom drugom stanju. Ovi prvi će ih jednom obavještavati o teoriji, a život će ih dovesti do pozicije da se opredjeljuju pravednijem i humanijem društvu, odnosno postanu mjesto klase po sebi klasa za sebe.

13

SARADNJA SA LIJEVIM ORGANIZACIJAMA, PARTIJAMA I SINDIKATIMA

Komunisti i njihove partije u svojoj suštini imaju pokretački karakter na planu saradnje, prije svega sa lijevim partijama, drugim organizacijama, a prije svega sa sindikatima. Iz svoje suštine koja se ogleda u čvrstoj ideološko-filozofskoj i naučnoj zasnovanosti, proizilazi ne samo potreba da komunisti sarađuju, nego i da prednjače u sagledavanju i rješavanju problema koje nameće novonastala situacija. Istina, sve ostale lijeve partije, osim komunista, na našim jugoslovenskim prostorima i kada zastupaju istinski socijalna i, čak socijalistička pitanja, to čine, u atmosferi partnerstva sa vlašću koja uspostavlja kapitalističke odnose na razvalinama socijalističkog društva.

Uz saznanje na sve oportunističke sadašnje ljevice, treba sarađivati sa njima, jer što god da se ostvari od onoga što ona proklamuje na planu socijalne, društvene, ekonomske i druge ravnopravnosti i poboljšavanja položaja čovjeka, predstavlja realno približavanje onome što komunisti teže socijalizam, komunizam.

Područja saradnje sa lijevim partijama su raznorodna: teorijska, manifestaciona, na pokretanju i rješavanju suštinskih radničkih, konkretno građanskih pitanja do organizovanja protesta, štrajkova i tome slično.

Radnička klasa je razbijena ili je marginolizovana na svim našim jugoslovenskim prostorima. Predstavlja joj se da je bio najstrašniji promašaj to što je nekada bila stavljena u funkciju odlučnog činioca društveno ekonomskog razvoja. Malte ne optužena je da je ona vinovnik što nam se raspala naša zajednička domovina Jugoslavija. Pod parolom "Nema više populizma, kao da se radništvu i narodnim masama preporučuju da ćute, da

se snalaze kako ko može, a da je jedino i isključivo njihovo pravo da glasaju liste partija svake četvrte godine.

Potrebno je pokazati i uvjeriti radničke mase da demokratija u kojoj svaki zdravorazumski čovjek ne može da učestvuje u odlučivanju bar o onome što je životna suština svakog pojedinca (rad, proizvodi rada, zaštita ličnih i porodičnih interesa i dr.) i nije istinska, već surogat demokratija.

Ako su komunisti pretendovali i bili avangarda (teorijska i primjerom djelovanja do samožrtvovanja), a sindikati čedo i suštinski zastupnik radničke klase, onda je saradnja između ova dva činioca neminovnost i garant uspješnosti rješavanja problema radništva, da ne kažemo, za trenutak, radničke klase. Volja predstavnika komunista i njihove partije i sindikata-njihovih organa za međusobnu sradnju siguran je indikator stanja u

14

pokretanju i rješavanju radničkih pitanja. Kada sindikalne elite i njihovi organi organizuje neke manifestacije sa naglaskom da sve to nema nikakve veze sa politikom i partijama, treba znati da se pripremaju truli kompromisi na štetu radnika i problemi samo odlažu.

Treba znati da je sve politika, pa ko ne želi da saraduje sa komunistima loše postupa i nije na stranu radnika.

Otuda principijelna saradnja sindikata sa komunistima i drugim lijevim partijama i organizacijama, prilika je da se podijeli istorijska odgovornost za sudbinu radnika sada i u budućnosti.

Kao poseban vid vanparlamentarne borbe može biti i saradnja, po pojedinim pitanjima, i sa desnim partijama i neistimišljenicima u pogledu društvenog poretka, kada se radi o interesima naroda i države kao što su: očuvanje mira, ostvarivanje sloboda, ravnopravnosti, solidarnosti, humanizma, podizanja životnog standarda, borba protiv korupcije i kriminala, narkomanije i raznih drugih društvenih patologija.

U svakoj međupartijskoj i drugoj saradnji mora se voditi računa u komunističkom moralu, po kojem komunisti ne dozvoljavaju da izgube ništa od svog dostojanstva, a drugima ne žele da u saradnji ometu ono što jesu i čemu teže. Za komuniste važi načelo da u svakoj situaciji svoj komunistički identitet, principijelnost, ugled i postupanje u duhu svog, na Marksizam zasnovanog programa.

POVEZIVANJE KOMUNISTA SA PROSTORA JUGOSLAVIJE

Naša predrevolucionarna i revolucionarna prošlost, najuspješniji dio socijalističke izgradnje obavezuje sadašnje komuniste sa prostora Jugoslavije na sve tješnju i uspješniju saradnju. Time ćemo bar u prvim trenucima obezbjediti da se ne dijeli sve ono što su komunisti na ideaološkom, teorijskom i ljudskom planu stvorili kao granitno i neuništivo zajedničko zdanje. Samo ujedinjeni komunisti će spriječiti da se ne urušava sve što je vrijedno stvoreno u socijalizmu (naročito samoupravnom) i da njegove vrijednosti, u dogledno vrijeme zasijaju novim sjajem. I što je veoma vrijedno, komunisti će obezbjediti da jugoslovenstvo bude sačuvano sa unošenjem novih sve humanijih i progresivnijih elemenata u njegovim sadržajima. Sada već vidimo da su začeci razbijanja Jugoslavije vidljivi u prenebregavanju nacional-šovinizma, što je uslovalo profašističku i fašističku euforiju i građanski rat. Svojevremeno oduševljenje izgradnjom i ostvarenim tekovinama socijalizma, uljuljkalo nas je u uvjerenju da je dovoljno da neko živi u socijalizmu, pa da bude u njegovom duhu usmjeren i formiran. Nije bilo tako. Imali smo građanski rat kojega su vodili oni kojima je socijalizam bio preusak za ostvarivanje svojih materijalnih i korijerističkih interesa.

U novonastalim državicama dobili smo vlasti koje funkcionišu na isti način. Rade potpuno isto kao da se nalaze pod diktatom nekog zajedničkog centralnog organa ili kao da se dogovaraju što je teško vjerovati. Uništili su po istom obrascu, čitavu privredu koja je stvorena u socijalističkoj Jugoslaviji. Izvršili su privatizaciju fabrika i drugih dobara i resursa koje prati korupcija i kriminal. Ukinuli su mnoga proizvodna i neproizvodna radna mjesta, pa radnici lutaju po ulicama ili se nalaze na biroima rada. Armije građana žive u uslovima nedostojnim čovjeka 21 vijeka. Na isti način rješavaju socijalna, zdravstvena, vaspitna i druga pitanja.

Ako je sve ovo ovako, a jeste, zašto da i mi komunisti ne ostvarimo ponovo, ali još promišljenije jedinstvo, pa po novim šemama ostvarimo novo jedinstvo na prostorima Jugoslavije i odbacimo ovo istorodno ustrojstvo novonastalih državica kao istorijsko smeće, u tropotarnicu istorije- kako je govorio Marks.

Da bi ostvarili ovaj cilj, komunisti i njihove partije na prostorima

Jugoslavije potrebno je da stalno iznalaze forme i načine međusobne saradnje, da stvaraju pretpostavke za svoj uspješan rad na teorijskom, komunikativno-informativnom, institucionalnom i finansijskom planu.

16

Potrebno je pravno i na drugi način i preko međunarodnih sudova obezbijediti ono što je komunistima svih jugoslovenskih republika pripadalo i poslije događaja koji su doveli do raspada Jugoslavije. Tako na pr. zgrada bivšeg Centralnog komiteta SKJ u Beogradu bila je vlasništvo Saveza Komunista Pokret za Jugoslaviju, a to znači i svih republika u kojima je postojala SKPJ. Ova zgrada je prosto oteta i bez javnog obrazloženja opljačkana. Imala je, dakle, status zgrade Jugoslovenskih sindikata u Beogradu koja nije privatizovana ili prodana nego podijeljena bivšim republikama. Sve ovo kao i mnogo toga što slijedi upućuje na potrebu komunističkog jugoslovenskog povezivanja. Formiranje koordinacionog odbora radničkih i komunističkih partija je prvi pokušaj koji je pokazao puno opravdanje njegovog postojanja. Obezbijeđeno je međusobno informisanje o stanju u republikama, koje je isto, na žalost u nepovoljnostima, kao da je iz iste matrice. Ovo tijelo je već nekoliko godine uspelo da definiše naše zajedničke zadatke u međusobnim odnosima, zajedničkom predavljanju na međunarodnim komunističkim skupovima i obaveze koje pojedine partije i zajedno svi moraju ispuniti za uključenje u međunarodne komunističke asocijacije.

U narednim periodima, pred jugoslovenskim komunistima se postavlja obaveza izrade šeme formiranja čvršćih organa, tijela, skupova, zajedničkih manifestacija. Potrebno je saradnju proširivati i na međunarodna područja rada. Na taj način se ostvaruje ne samo međusobno upoznavanje, nego i uspostavljanje drugarstva i prijateljstva, što je uvijek bila velika komunistička tekovina.

17

MEĐUNARODNA KOMUNISTIČKA SARADNJA

Komunisti i njihove partije kao istinski, prema marksističkoj teoriji, internacionalističke organizacije, koje na svojim znamenjima imaju čuveni Marksov i Engelsov zahtjev: "Proleterci svih zemalja ujedinite se!", imaju stalnu obavezu povezivanja i saradnje-kako bi socijalizam postao istinski planetarni proces. Kažemo da su komunisti, po teoriji internacionalisti, jer se on u praksi izrađao u hegemonizam velikih zemalja i njihovih komunističkih partija, brutalno podčinjavanje određenim formalno-

internacionalističkim centrima, što je izazivalo pritajeni unutrašnji i javni bunt. Sjetimo se otpora Jugoslovenskih komunista Infobirou i njegovoj Rezoluciji o osudi rada i djelovanja jugoslovenskih komunista. Isto tako, nezadovoljstvo komunista u zemljama istočnog bloka ilustracija je kao se veličanstveni internacionalistički zahtjev o međunarodnoj saradnji proletera može izroditi u svoju suprotnost. Sada imamo istorijske pouke kako treba raditi i u kojem pravcu usmjeravati saradnju komunista i svih onih koji su u višestrukoj potrebi oslobađanja od okova, koji su organizaciono-tehnički, socijalno i ekonomski moderni (zahvaljujući tehničko-tehnološkom razvoju kraja 20 vijeka i početka 21 vijeka) organizaciono-tehnički savršeniji, ali jače stežu od onih iz perioda prvobitne akumulacije kapitala i kapitalizma 19 vijeka.

Pri iskustvima koja imamo na međunarodnom i našem jugoslovenskom prostoru (koje je nažalost postalo međunarodno) postavlja se urgentnim široka komunistička saradnja. Njom se moguće bolje i višestranije upoznavati o tendencijama i kretanjima na najširem međunarodnom planu, a naročito u zemljama koje igraju bitnu ulogu u planiranju i realizaciji strateških pravaca planetarnog kretanja. Isto tako, iskustvo komunizma u ogromnoj Kini kao i upoznavanje sa voljama i nevoljama sa kojima se bori, Kuba u nastojanju da obezbijedi nesmetan socijalistički razvoj, kao, i kritičko razumijevanje drugih zemalja na čelu kojih su komunističke partije, potrebno je združeno-komunistički sagledavati na međunarodnom planu. Na osnovu toga potrebno je obezbijediti da se ograničenosti prevazilaze i brane i odbrane tekovine socijalizma u pojedinim zemljama. S druge strane, vrlo važno je upoznati se sa radom i djelovanjem komunističkih partija u zemljama gdje su u čitavom svom postojanju djelovale u opoziciji i najčešće putem iznalaženja formi vanparlamentarnog djelovanja.

Naše jugoslovensko interesovanje za međunarodnu saradnju skopčanoj kako je već rečeno sa potrebom da pokazujemo naše iskustvo u kojem su

18

osnovne vrijednosti devalvirane kao rezultat unutrašnjeg komunističkog prevjeravanja potpomognutog onim snažnim međunarodnim faktorima koje u svojoj osnovnoj biti postojanja karakteriše borba protiv socijalizma. U međunarodnoj saradnji, mi jugoslovenski komunisti možemo dati doprinos u tome da se kod drugih ne ponovi naše negativno iskustvo. Isto tako, ona može, pomoći da se ponovo uspostave, u još čistijem vidu, izvojevane revolucionarne socijalističke vrijednosti i izrade internacionalistički mehanizam odbrane socijalizma.

Organizovanje međunarodnih komunističkih skupova predstavlja doprinos obezbjeđivanja da do svake komunističke organizacije i pojedinih

komunista blagovremeno preko delegata i sistemom međunarodno usvojenih komunikacija, stigne svaki značajan zaključak, odluka, deklaracije, rezolucije i sl. Tamo treba da poteknu ne samo inicijative, već sigurnije demokratske odluke o ujedinjenju i zajedničkom djelovanju komunista i njihovih partija u svijetu. Iskustva sa komunističkim internacionalama mogu nam poslužiti da eliminisanjem negativnih iskustava, preuzmemo ono što je bilo dobro i plodotvorno i formiramo nove plodotvornije i efikasnije. Istina, tome treba da prethodi ili da ga prati utvrđivanje zajedničkih internacionalističkih ciljeva i zadataka. To je veoma važna obaveza, ali, možda nikada kao sada potrebna i ostvarljiva. Suprostavljanje globalizaciji kao procesu podjarmljivanja svijeta od strane super sile i uvođenje novog ropstva za sve one koji ne pripadaju jednom uskom civilizacijskom svijetu (naročito malih, nerazvijenih ili zemalja u razvoju) dovoljna je osnova za međunarodno združeno suprostavljanje od strane komunist. Iz toga proizilazi i solidarna pomoć među komunističkim partijama sa ideološkom, filozofskom, kulturnom, organizacionom i ekonomskom osnovom. Ovdje je u stanju elementarne potrebe u zemljama u kojima se radnička klasa osiromašena, pretvorena u puklo radništvo koje se bori za prosto preživljavanje dovedeno uspostavljenim poretkom da gubi interes ili da se ne može klasno organizovati.

Učestvovanje na kongresima partija kao i pozivanje drugih da prisustvuju i uzimaju učešća u radu naših, jedan je od nezaobilaznih oblika međusobne saradnje, upoznavanja, uvažavanja ličnih i kolektivnih međunarodnih prijateljstava. Formiranje informatičko-tehničkih centara međusobne komunikacije, kao radio i TV stanica osnova je za više forme saradnje komunista na evropskim i širim međunarodnim prostorima. Tu opet kako smo već naglasili, trebaju da prednjače komunisti u velikim gradovima-svjetskim megalopolosima.

19

Komunisti sa naših jugoslovenskih prostora treba da u međunarodnim odnosima polaze od onoga sa čim raspolažu i uz izuzetne napore i pregalaštvo svih komunista. Treba vjerovati da će, ipak, doći vrijeme kada će i naši jugoslovenski komunisti biti osposobljeni ne samo za uspješan rad, nego i za pružanja pomoći, u svakom pogledu, na međunarodnom komunističkom planu. Sada je vrlo važno stvarati uslove da komunisti Jugoslavije po mogućnosti kolektivno budu uključeni u komunističke i druge progresivne u suštini socijalističke organizacije. Treba početi od onih koje su nam bliže, kao na primjer Liga antifašista Jugoistočne Evrope, do onih koje imaju širi evropski i međunarodni karakter.

FORMIRANJE PROFITNO-NEPROFITNIH ORGANIZACIJA

U cilju obezbjeđivanja šire infrastrukture za uspješan rad i djelovanje u vanparlamentarnim uslovima, a i u drugim okolnostima borbe za ponovno uspostavljanje novog, čistijeg, humanijeg socijalizma, neophodno je formirati čitav sistem profitno neprofitnih organizacija. To nije jednostavan i lak posao, naročito kada komunisti, komunističke partije na jugoslovenskim prostorima jedva opstaju u okolnostima krajnje materijane oskudice. Međutim, i pored svega, na razne načine potrebno je raditi na formiranju neprofitnih tzv. nevladinih organizacija koje će ispunjavati propisane uslove djelovanja prema propisanim zakonskim uslovima i na taj način, prema kriterijumima, obezbijediti i određena sredstva. Formiranje određenih klubova komunista mogu biti prva stepenica u stvaranju uslova za prvo okupljanje, a zatim rad komunista u formiranju i profitnih organizacija. Isto tako, organizovanje određenih centara stalnog okupljanja tradicionalnih manifestacija, smotri, susreta, obilježavanja datuma i odavanje pošti i priznanja važnosti putem organizovanja stručno-naučnih skupova i sl prva su osnova za stvaranje uslova za formiranje organizacija profitnog karaktera. U početku to mogu biti male organizacije za čiji početni rad nijesu potrebna sredstva i moguće ih je organizovati angažovanjem pojedinaca i grupa u mjesnim zajednicama, gradovima opštinama, regionima i šire. Naročito u turističkim, ali i drugim, krajevima mogu se formirati male radionice za izradu, distribuciju i prodaju suvenira. Suvenirnice, u kojima bi se prodavala i druga potrošna roba, mogu postati mjesto gdje se zapošljavaju naši članovi i dokazani komunistički simpatizeri i obezbjeđuju određena ali značajna sredstva za rad komunističkih organizacija. Po istim principima moguće je formirati butike, kioske sa specializovanom i mješovitom robom i prave proizvodne organizacije najrazličitijih profila i proizvodnog karaktera.

Prve prave proizvodne organizacije moguće je zavisno od okolnosti formirati na razne načine. To mogu biti manje ili veće radionice, naših aktivista čije poslovanje koordinira, pomažu u stvaranju uslova za proizvodnju i realizaciju proizvoda naše organizacije i organi. Isto tako, naš predznak mogu imati manje i srednje proizvodne organizacije u kojima zapošljeni materijalno, organizaciono i upravljački participiraju. To će biti predvorje za formiranje novih privrednih organizacija organizovanih istinski na samoupravnom ustrojstvu. Time će biti stvarani uslovi da čitava proizvodnja i ukupni život poprimi samoupravni socijalistički karakter.

Vanparlamentarno djelovanje komunista teško je uokvirivati bilo kakvim šemama, okvirima, naznakama oblika i vidova. Komunisti, ako su to u istini, treba da djeluju svuda u porodici, na ulici, među prijateljima, istomišljenicima i protivnicima, na radnim mjestima i svuda gdje stižu i gdje se odvija društveni život. U vremenima u kojim živimo vrlo je važno ispoljavati uzvišene osobine i visoko moralna svojstva socijalističke ličnosti. Potrebno je ispoljavati marksistički humanizam kao bitnu odrednicu naše komunističke demokratije. To nije formalno predstavnička demokratija građanskog tipa u kojoj carsko-kraljevski apsolutizam zamjenjuju elite koje ulogu građana u upravljanju društvom svode na profanu funkciju glasanja na izborima, koji su često manipulativni i prevarantski.

Djelovanje komunista svuda i na svakom mjestu mora biti visoko moralno i tolerantno prema sagovornicima i saučesnicima u nekom radu. Saučesnici se moraju uvažavati kao ličnosti, ali prema onima koji omalovažavaju komunizam i socijalizam treba argumentima objašnjavati njihove zablude a oportunističko-zlurade tendencije najenergičnije žigosati. To treba činiti i putem sredstava javnog informisanja kada antikomunisti koriste najrazličitije neistine o socijalizmu i komunizmu i naročito i onda kada procjenjuju da time duvaju u jedra aktuelnoj vlasti. Treba se najenergičnije suprostavljati zluradoj i zlonamjernoj antikomunističkoj propagandi koja pokušava da socijalizam, socijalističke revolucije i komunizam, kao izolovanu pojavu, stave na nekritičan sud istorije. Oni sve što se desilo ne stavljaju u kontekst zbivanja, procesa i odnosa na međunarodnom planu. Žigosuje se sve što se dešavalo u socijalizmu, a ne vidi se da je i sa strane kritičara, odnosno njihovih zemalja i građanskih ideologija bilo teških promašaja i istorijskih zlodjela čak i onda kada su bili saveznici u ratu protiv fašizma sa socijalističkim zemljama. Sjetimo se Hirošime i Nagasakija, bombardovanja nezaštićenih gradova i sl. I to se može razumjeti, ali postoji, odnosno opstojavaju kao velike istorijske i neoprostive greške ako se zanemaruju kada se hoće izolovano žigosati one koje su napravljene u toku borbe protiv fašističkog zavojevača od strane socijalističkih zemalja, od komunista u socijalističkim revolucijama i kasnije.

Vanparlamentarnom borbom komunisti treba da obezbijede ne samo da uđu u sve parlamente, nego i da parlamentarizam poprими nove, ljudskije, humanije demokratske karakteristike. Sadašnje stanje je veoma nepovoljno u svim jugoslovenskim državicama. Vladajuće partije i koalicioni izvođači vlasti prenebregavaju u parlamentima sve, pa i konstruktivne predloge opozicije. Opozicija s druge strane, negira sve što radi vladajuća pozicija. Jedni i drugi smatraju da svojom nepopustljivošću jačaju svoju pozicionu i opozicionu poziciju u ostvarivanju sadašnje i buduće, poslije izbora u vlasti.

Iz krajnjeg suprostavljanja u sadašnjem parlamentarizmu proizilaze mnogi propusti i nastaje, prosto rečeno, sistem nepravdi, koji se manifestuje u neopravdanom privilegovanju prema partijskoj pripadnosti jednih i uskraćivanja prava drugih građana.

Izbornim manipulacijama, obećanjima do podmićivanja, partije koje su osvojile vlast prinuđene su da privileguju pojedine građane omogućavajući im da ostvaruju radna i druga prava koja ne proizilaze iz njihovih realnih prava, sposobnosti, znanja i obrazovanja. Izborne potrebe partija prisiljavaju, da voljno i nevoljno prave takve poteze kojima se ugrožavaju usvojeni zakoni i drugi normativni akti do Ustava kao osnove sistema države. Ostala opozicija na sve to ukazuje, ali joj se, ipak ne vjeruje da bi drugačije postupila kada bi usvojila vlast. To potvrđuju primjeri gdje opozicione partije, same ili u koaliciji imaju vlast. Oni poslije izbora postupaju na isti način. Poslije izbora vrše izmjenu upravljačkih aktera u raznim institucijama, organima, tijelima. Čak i ono što je vezano za struku, znanje, vještine, profesiju, popunjava se raznim prečicama, bez konkursa ili njihovog formalnog raspisivanja.

Ovakva praksa ne obećava ništa dobro već samo diobe, suprostavljanja do krajnje netolerancije i, s obzirom na naše temperamentе i iskustva, sukobe sa sigurnim, nedemokratskim posljedicama.

Komunisti zato, u svojoj vanparlamentarnoj borbi, moraju ukazivati na sve netolerantne pojave u društvu, biti na strani istine, pravde, pravičnosti i pravednosti, u tretiranju onih koji su po bilo kom osnovu ugnjetavani, omalovažavani, marginalizovani, i dovedeni da žive u svakom pogledu, u uslovima oskudice, bijede i mogućnosti zadovoljavanja elementarnih egzistencijalnih potreba.

Iz navedenih razloga, komunisti moraju izgrađivati sistem zaštite podcijenjenih, potčinjenih djelova društva, a naročito djece, žena-majki, bolesnih i iznemoglih, onih koji hoće i mogu da rade, ali im se u uspostavljenom novokapitalističkom društvu to ne onemogućava.

Potrebno je organizovati forme organizacija, organe i tijela koja će za cilj

imati iznalaženje puteva, metoda i sredstava kojima će biti cilj pritisak na aktuelnu vlast da rješava goruća socijalna pitanja u skladu sa civilizacijskim dostignućima i međunarodnim pravnim tekovinama. Treba se odvikavati prakse koja se u vrijeme tranzicije u bivšim socijalističkim državama uspostavlja da se pitanja socijalne bijede rješavaju jedino putem humanitarne milostinje pomoći pojedinaca, a ne izgrađenih sistema socijalne politike koju smo imali kao uspješnu praksu u socijalizmu.

U savremenim okolnostima društvene krize, u kojoj dominiraju uspostavljanja sumnjivog morala, nezajažljivi hedonizam, mito, korupcija, kriminal i rušenje vrijednosti koje su uspravljale radnog čovjeka i održavale ga na nivo dostojanstva, samopoštovanja i društvenog uvažavanja radnog čovjeka, neophodno je izgraditi sistem pružanja pomoći u ostvarivanju prava ove kategorije građana. Ovdje se, prije svega, misli na pravnu pomoć koja bi obezbijevala da, na p, radnici ne lutaju kod postavljanja i traženja ostvarenja nekih njihovih zahtjeva. Formiranjem posebnih kancelarija i pravnih tijela obezbijedilo bi se da svima koji se nalaze u stanju potrebe da zadovolje neka svoja nova ili da zadrže stečena prava, pruže pomoć naši komunistički pravni eksperti, simpatizeri, advokati, pravnici, advokatske kancelarije i sl. Treba omogućiti onome koji traži neko pravo da se snađe u šumi propisa koju proizvodi nova zakonodavna vlast, a sama ne sprovodi, odnosno ne primjenjuje kod regulisanja mnogih pitanja iz radnog odnosa, socijalnih i drugih prava građana kod zapošljavanja, zdravstvene i druge zaštite i svega onoga sa čime se osiromašeni građani srijeću u životu. Ova pravna zaštita treba da bude besplatna i da se odvija i u saradnji sa sindikatima i drugim lijevim partijama pod uslovom da se i oni zanimaju istom problematikom.

Kancelarije za pružanje pravne pomoći siromašnim i ugroženim građanima mogle bi biti organizovane i kao posebne nevladine organizacije i participirati u sredstvima koje su zakonom opredjeljuju za ovu namjenu.

Sve u svemu, dakle, ovaj kratki pregled vidova vanparlamentarne borbe komunista i njihovih partija nije ni isrpan u teorijskoj razradi, niti sveobuhvatan u navođenju svih formi i vidova kako smo to već rekli jer njihova širina zavisiće od revolucionarnog pregalaštva i osposobljenosti kadrova za razmah revolucionarne borbe. Sve građanske partije imaju jedini smisao postojanja ulazak u parlamente, a kada se to ne ostvari dolazi do njihovog gašenja ili raspadanja. Komunističke partije nijesu za jednokratnu parlamentarnu upotrebu, nego za stalno postojanje i neprestanu borbu za uspostavljanje sve ljudskijeg, humanijeg i pravednijeg društva koje će se ostvarivati kroz sve novije i progresivnije forme socijalizma.

Za koordinacioni odbor
Radničkih i komunističkih partija
Beograd

Vladislav Vuković